

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय आयुष अभियानांतर्गत सर्वसाधारण घटकाकरिता सन २०२४-२५ मधील केंद्र हिश्याच्या समरुप राज्य हिश्याचे प्रलंबित अनुदान सन २०२५-२६ मधील मंजूर तरतुदीमधून २२१०८१४४, ३१- सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षांतर्गत रु.८७४३.८० हजार इतके अनुदान वितरीत करण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक: बियुडी -३२२५/प्र.क्र.२८२/एनएचएम(संगणक क्र. ११३९९२२)

१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकूल इमारत

नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००९.

दिनांक : १७ जुलै, २०२५

वाचा :-

- १) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दिनांक ०७ एप्रिल, २०२५.
- २) संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांचे पत्र क्र. राआसोम/एफएमजी/आयुष(Gen)/१९१५२-१५९/२०२५-२६, दिनांक २६/०५/२०२५

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने राष्ट्रीय आयुष अभियान ही केंद्र पुरस्कृत योजना सप्टेंबर, २०१४ मध्ये सुरु केली आहे. सदर योजनेनुसार देशातील सामान्य जनतेकरिता आयुष आरोग्य सेवा व शिक्षण उपलब्ध करणे, आयुर्वेदिक, होमिओपॅथिक व युनानी औषधांचा दर्जात वाढ करणे व सातत्यपूर्ण गुणात्मक औषधी वनस्पती पुरवठा करणे इ. घटकांचा समावेश करण्यात आला आहे. त्याकरिता आवश्यक निधीचे संपूर्ण वितरण करणे गरजेचे आहे. केंद्र शासनाच्या सुचनेनुसार राष्ट्रीय आयुष अभियानास प्राप्त होणारे अनुदान राज्य शासनाकडे जमा होऊन कोषागारामार्फत अनुदानाचे वितरण होत आहे. केंद्र शासनाच्या दि.२३ मार्च २०२१ रोजीच्या जापनान्वये केंद्र पुरस्कृत योजनांचे निधी वितरण व विनियोग व्यवस्थापन प्रणाली सुधारीत कार्यपद्धती अवलंबणेबाबत निर्देश देण्यात आले आहे. राष्ट्रीय आयुष अभियानाकरीता सर्वसाधारण घटकाकरिता (Gen) सन २०२४-२५ मधील केंद्र हिश्याच्या समरुप राज्य हिश्याचे प्रलंबित अनुदान सन २०२५-२६ मधील मंजूर तरतुदीमधून २२१०८१४४, ३१- सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षांतर्गत रु.८७४३.८० हजार इतके अनुदान राज्य आयुष सोसायटीस उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय आयुष अभियान अंतर्गत सर्वसाधारण घटका करिता (General) केंद्र व राज्य हिस्सा वितरीत करण्याकरिता सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात राज्य हिस्सा लेखाशिर्ष २२१०८१४४ खाली रु.१९८०००.०० हजार एवढी तरतूद अर्थसंकल्पित केलेली आहे. सबब, राष्ट्रीय आयुष

अभियानाकरीता सर्वसाधारण घटकाकरिता (Gen) सन २०२४-२५ मधील केंद्र हिश्याच्या समरुप राज्य हिश्याचे प्रलंबित अनुदान सन २०२५-२६ मधील मंजूर तरतुदीमधून २२१०G१४४, ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षातर्गत रु.८७४३.८० हजार इतके अनुदान राज्य आयुष सोसायटीस वितरीत करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त अनुदानासाठी प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी याबाबतचे देयक कोषागारात सादर करून विहित केलेल्या बाबींवर खर्च करण्यासाठी सदर रक्कम आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राज्य आयुष सोसायटी यांच्याकडे सुपूर्द करावी. यासाठी सह संचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, मुंबई यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३. सदर प्रस्तावावरील खर्च खालीलप्रमाणे नमूद लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०२५-२६ साठी मंजूर करण्यात आलेल्या उपलब्ध तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

अ. क्र.	तपशिल	(रु.हजारात)		
		लेखाशिर्ष	सन २०२५-२६ ची अर्थसंकल्पीय तरतूद	वितरीत करावयाची रक्कम
१	आर-१, २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य; २०० - इतर पध्दती (०१)- राष्ट्रीय आयुष अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (०१)(०२) राष्ट्रीय आयुष अभियान (राज्य हिस्सा ४० टक्के) कार्यक्रम, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	२२१०G१४४	१९८०००.००	८७४३.८०

४. वित्त विभागाच्या दिनांक ०७ एप्रिल, २०२५ च्या शासन परिपत्रका सोबत जोडलेल्या परिशिष्टातील अनु.क्र.९ मधील मुद्दा क्र.१ ते १० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचे कार्यक्रम प्रमुख / संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी शासनास कळविले असून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. त्यामुळे सदरहू प्रकरणी वित्त विभागाच्या दिनांक ०७ एप्रिल, २०२५ च्या शासन परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील अनु.क्र.९ मधील मुद्दा क्र. १ ते १० मधील अटींची पूर्तता झाली असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे. महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक मुंविनि/-२०२२/प्र.क्र.-२७/२०२२/विनियम, दिनांक १२.०१.२०२३ मधील नमूद अटी व शर्तीच्या अधिन राहून निधी वितरीत करण्यात येत आहे.

५. यापुर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने राज्य आयुष सोसायटीच्या लेखापरिक्षणामध्ये कोणतेही गंभीर आक्षेप घेतलेले नाहीत.
६. सदर प्रस्तावावरील वितरीत करण्यात येणारा निधी पुरवठादाराच्या खात्यात थेट जमा होणार आहे.
७. सदर कार्यक्रमांच्या संबंधित लेखाशिर्षाखाली एक वर्ष जूने संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही. शासनाच्या धोरणानुसार सदर प्रस्तावावरील निधी राज्य आयुष सोसायटीच्या स्वतंत्र बँक खात्यात जमा करून खर्च करण्यात येत असल्याचे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाच्या दिनांक ०७, एप्रिल, २०२५ च्या शासन परिपत्रकातील संबंधित असलेल्या सर्व तरतुदीचे /अटी व शर्तीचे पालन झाल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे.
८. सदर अनुदान सशर्त असून या पूर्वी वितरीत केलेल्या अनुदानाचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्र.२०१३/प्र.क्र.८५/२०१३/ अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५ एप्रिल, २०१३ नुसार उपरोक्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (UC) सादर केल्यानंतरच पुढील अनुदान वितरीत करण्यात येईल.
९. प्रस्तुत शासननिर्णय वित्त विभाग परिपत्रक दिनांक ०७, एप्रिल, २०२५ मधील तरतुदींच्या अनुषंगाने तसेच नियोजन विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र. १७६/२०२५/कार्या.१४७२ दि.०२.०६.२०२५ व वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र. ५१५/२०२५/व्यय-१३ दि.३०.०६.२०२५ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
१०. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०७१७१३०५१९४११७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अनिल वि. सावरे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.

३. आयुक्त आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
५. अतिरीक्त संचालक, राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पूणे
६. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
८. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
९. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प/व्यय-१३), मंत्रालय, मुंबई.
१०. कार्यासन अर्थसंकल्प व लेखा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मुंबई
११. निवडनस्ती (एनएचएम) .